

Av. Gizem ALDEMİR

**TÜRK BORÇLAR HUKUKUNDA
BAĞIŞLAMANIN GERİ ALINMASI**

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	3
ÖZET	5
ABSTRACT	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

BAĞIŞLAMANIN GERİ ALINMASI HAKKINDA GENEL AÇIKLAMALAR

I. BAĞIŞLAMA SÖZLEŞMELERİNE GENEL BİR BAKIŞ.....	19
A. Tanımı ve Özellikleri	19
B. Unsurları ve Bu Unsurları Taşıdığı Halde Bağışlama Sayılamayan Karşılıksız Kazandırmalar.....	21
1. Bağışlama Sözleşmesinin Unsurları.....	21
a. Bağışlayan Tarafından Bağışlanana Borçlanılan Bir Kazandırma.....	21
b. Kazandırmanın Karşılıksız Olması.....	23
c. Karşılıklı ve Birbirine Uygun İrade Beyanlarının Varlığı.....	24
2. Sözleşmenin Unsurlarını Taşıdığı Halde Bağışlama Sayılamayan Karşılıksız Kazandırmalar	25
C. Çeşitleri	28
1. Bağışlama Sözü Verme	28
2. Elden Bağışlama.....	31
3. Şartlı Bağışlama	32

4. Yüklemeli Bağışlama	34
5. Yerine Getirilmesi Bağışlayanın Ölümüne Bağlı Bağışlama.....	37
II. GERİ ALMA HAKKI.....	39
A. İşlevleri Yönünden Geri Alma Hakları.....	39
B. Geri Alım Hakkından Farkı	43
C. Geri Alma Hakkının Kullanımında Geçerli Olan İlkeler.....	47
1. Tek Taraflı İrade Beyanı ile Kullanılması	47
2. Bozucu ve Değiştirici Yenilik Doğuran Etkiye Sahip Olması	48
3. Kullanılarak Tükenme ve Kural Olarak Geri Alınamama	49
4. Hakkın Kullanımının Hak Düşürücü Süreye Tabi Olması	49
5. Hak Doğduktan Sonra Feragat Edilebilmesi.....	50
III. BAĞIŞLAMANIN GERİ ALINMASI HAKKI.....	51
A. Kavram.....	51
B. Terminoloji	52
C. Bağışlamanın Geri Alınması Hakkının Benzer Haklardan Farklılıkları	55
1. İptal Hakkından Farklılıkları.....	56
2. Fesih Hakkından Farklılıkları	57
3. Dar ve Geniş Anlamda Geri Alma Hakkı Ayırımı Çerçevesinde Dönme Hakkından Farklılıkları.....	58
D. Bağışlamanın Geri Alınması Hakkını Düzenleyen Hükümlere Genel Bakış.....	60
E. Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü Çerçevesinde Geri Almanın Kanunda Sayılanlar Dışında Bir Sebepçe ya da Serbestçe Kullanılabileceğine İlişkin Kayıt Konulabilmesi.....	62
F. Bağışlamanın Geri Alınması Hakkının Amacı ve İşlevi.....	63

G. Bağışlamanın Geri Alınması Hakkının Hukuki Niteliği.....	64
1. Yenilik Doğuran Hak Olması Yönünden	64
a. Genel Olarak	64
b. Yenilik Doğurucu Etkinin Türüne Yönelik Tartışmalar.....	65
2. Hak Sahibinin Kişiliğiyle İlişkisi, Kullanılması ve İadenin Gerçekleşmesi Yönünden	67
H. İsviçre ve Alman Hukukunda Bağışlamanın Geri Alınması Hakkı.....	69

İKİNCİ BÖLÜM

BAĞIŞLAMAYI GERİ ALMAYA YÖNELİK KANUNDA SAYILAN SEBEPLER

I. BAĞIŞLAMA SÖZÜ VERMENİN GERİ ALINMASI SEBEPLERİ.....	74
A. Elden Bağışlanan Bir Malın Geri Verilmesini Gerektirecek Sebeplerden Birinin Olması.....	74
B. Bağışlayanın Mali Durumunun Bağışlama Sözünün Yerine Getirilmesini Olağanüstü Şekilde Zorlayacak Şekilde Sonradan Değişmesi.....	75
C. Bağışlayanın Yeni Aile Yükümlülüklerinin Doğması veya Yükümlülüklerinin Önemli Ölçüde Ağırlaşması	76
II. ELDEN BAĞIŞLAMANIN VEYA YERİNE GETİRİLMİŞ BAĞIŞLAMA SÖZÜ VERMENİN GERİ ALINMASI SEBEPLERİ	78
A. Bağışlananın Bağışlayana ya da Yakınlarından Birine Karşı Ağır Bir Suç İşlemesi	78
B. Bağışlananın Bağışlayana ya da Onun Ailesine Karşı Yasa Gereği Yükümlü Olduğu Ödevlerine Önemli Biçimde Uymaması	82
C. Bağışlananın Yüklemeli Bağışlamada Haklı Sebep Olmaksızın Yüklemeyi Yerine Getirmemesi.....	85

III. BAĞIŞLAYANIN BAĞIŞLANAN TARAFINDAN HUKUKA AYKIRI OLARAK ÖLDÜRÜLMESİ VEYA ONUN GERİ ALMA HAKKINI KULLANMASINI ENGELLEMESİ.....	88
IV. NİŞANLILIĞIN SONA ERMESİ DURUMUNDA MUTAD OLMAYAN NİŞAN HEDİYELERİNİN İADESİ	90
A. Genel Olarak Nişanlanma ve Nişanlanmanın Sona Ermesi.....	90
B. Nişanın Sona Ermesinde Mutad Olmayan Nişan Hediyelerinin İadesi	91
V. EVLİLİĞİN SONA ERMESİNİN BAĞIŞLAMAYI GERİ ALMA SEBEBİ OLUŞTURUP OLUŞTURMAYACAĞI.....	94

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAĞIŞLAMANIN GERİ ALINMASI HAKKININ KULLANILMASI, SONUÇLARI VE SONA ERMESİ

I. GERİ ALMA HAKKININ KULLANILMASI.....	97
A. Geri Alma Hakkının Geri Alma Süresi İçinde Kullanılması.....	97
1. Hakkı Kullanan Kişiye Göre Geri Alma Süresi	97
2. Geri Alma Sebebine Göre Geri Alma Süresi	101
a. İyilikbilmezlik Nedeniyle Geri Alma Süresi	101
b. Yüklemeli Bağışlamada Yüklemenin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Geri Alma Süresi	102
c. Bağışlama Sözü Vermenin Geri Alınması Süresi.....	103
d. Yerine Getirilmesi Bağışlayanın Ölümüne Bağlı Bağışlamalarda Geri Alma Süresi	104
e. Bağışlayanın Öldürülmesi veya Geri Alma Hakkının Engellenmesi Halinde Geri Alma Süresi.....	105
f. Sözleşmeden Kaynaklanan Geri Alma Süresi	105
g. Nişanlılığın Sona Ermesinden Kaynaklanan Geri Alma Süresi	106

3. Geri Alma Süresinin Hukuki Niteliği.....	107
4. Kanundaki Sürenin Kısaltılmaması.....	109
B. Geri Alma Hakkının Tarafları.....	109
1. Geri Alma Hakkının Sahibi.....	109
a. Bağışlayan ve Mirasçıları.....	109
b. Bağışlama İlişkisine Dahil Olan Üçüncü Kişilerin Durumu.....	112
2. Geri Alma Hakkının Muhatabı.....	114
a. Bağışlanan ve Mirasçıları.....	115
b. Bağışlama Konusu Tekrar Karşılıksız Olarak Kendisine Kazandırılan Üçüncü Kişi.....	117
C. Geri Alma Hakkının Kullanılmasına Yönelik Beyanın Muhataba Varması Zorunluluğu.....	118
D. Geri Alma Hakkının Kullanılmasına Yönelik Beyanın Tabi Olduğu Şekil.....	119
E. Geri Alma Hakkının Kullanıldığıın İspatı.....	121
F. Geri Alma Hakkının Kullanılmasına Yönelik Beyanın Yorumu.....	123
G. Geri Alma Hakkının Kullanılmasına Yönelik Beyanın Geri Alınması.....	124
II. GERİ ALMA HAKKININ KULLANILMASININ SONUÇLARI.....	125
A. Yerine Getirilmiş Bağışlamalarda Geri Alma Hakkının Kullanılmasının Sonuçları.....	125
1. Genel Olarak.....	125
2. Sebepsiz Zenginleşmeye Dayalı İade Alacağı Sağlaması.....	126
a. Genel Olarak.....	126
b. Sebepsiz Zenginleşmeye Göre İade.....	127
aa. İyiniyetli Zenginleşen Sıfatının Ortadan Kalkma Anı.....	127

bb. İyiniyetli Zenginleşen Bağışlananın Geri Verme Borcunun Kapsamı	130
cc. Kötüniyetli Zenginleşen Bağışlananın Geri Verme Borcunun Kapsamı	132
c. İade Zamanaşımı	133
B. Bağışlama Sözü Vermenin Geri Alınmasının Sonuçları	135
1. İfayı Yerine Getirmekten Kaçınma	135
2. Tazminat Sorumluluğu Bakımından Sonuçları	136
3. Hakkaniyet Bedeli	137
III. GERİ ALMA HAKKININ SONA ERMESİ	138
A. Bağışlayanın Geri Alma Hakkından ve Yüklemeli Bağışlamalarda Yüklemeden Feragat Etmesi	138
B. Bağışlayanın Ağır Suç İşleyen veya Yasa Gereği Yükümlü Olduğu Ödevlerine Önemli Biçimde Uymayan Bağışlanana Affetmesi	141
C. Geri Alma Hakkı İçin Öngörülen Hak Düşürücü Sürenin Dolmuş Olması	143
SONUÇ	145
KAYNAKÇA	153